نرخی ئەو ئەنێنە و هەتاتەکانی م ٣/٢ هەڤدە هەزار دینارە لە هەرێمی کوردستان و ئاماژەی وەزارەتی بازرگانی بۆ ئەوەی هۆکارەکە دەگەڕێتەوە بۆ کەمکردنەوەی بڕی هاوردەکردن

هەمدەم ئەحمەد ئەلی ئەبوبەکر ☐

هەولێر ـ ئەنێنەکان و هەتاتەی م ٣/٢ لە بازاڕی هەرێمی کوردستان گەیشتە نرخی هەفتە هەزار دینار، کە بەراوردکراو لەگەڵ مانگی ڕابردوودا کەمێکی زۆر کەمبوونەوەی تۆماردکردووە. ئەمەش دوای ئەوە هاتووە کە وەزارەتی بازرگانی ڕایگەیاند هۆکارەکە دەگەڕێتەوە بۆ کەمکردنەوەی بڕی هاوردەکردن لە دەرەوەی وڵات و زیادبوونی بڕی بەرهەمهێنانی ناوخۆ لە وەرزی ئەمساڵدا.

بەپێی زانیارییەکانی وەزارەتی بازرگانی، نرخی کیلۆیەکی ئەنێنە لە بازاڕەکانی هەولێر و سلێمانی و دهۆک گەیشتە نێوان ٤٢٥٠٠ بۆ ٤٥٠٠٠ دینار، کە ئەمە ٤٠ لە سەدی کەمترە لە مانگی ڕابردوودا. هەروەها نرخی کیلۆیەکی هەتاتەی ئاسایی گەیشتە ٢٨٠٠٠ دینار، کە ٥ لە سەدی کەمترە لە مانگی ڕابردوودا. ئەم کەمبوونەوە بەراورد دەکرێت لەگەڵ ئەو کاتەدا کە نرخەکان گەیشتە سەرووی ٦٥٠٠٠ دینار لە وەرزی ڕابردوودا.

بەڕێوەبەری گشتی کۆمپانیای بازرگانی هەرێمی کوردستان، بەڕێز کامەران عەلی ئەحمەد، لە ڕاگەیاندنێکی تایبەتدا ڕایگەیاند: «ئێمە ٦ کۆگای گەورەمان هەیە لە هەولێر و سلێمانی و دهۆک و هەڵەبجە، کە تێیاندا ٤٢٠٠ تۆن ئەنێنە و ٦٨٠٠ تۆن هەتاتە هەیە. ئەو بڕانە بەشێکن لە هاوردەکردن و بەشێکیشن لە بەرهەمی ناوخۆ. ئێستا بازاڕ بە تەواوی ئامادەیە و هیچ کێشەیەکمان نییە لە دابینکردنی داواکاری هاوڵاتیان.»

بەڕێز کامەران ئاماژەی بە ئەوەش کرد کە وەزارەتەکەی ئەو کاتەی نرخەکان زۆر بەرز بوون، ٤٢ کۆمپانیای هاوردەکردن و بازرگانی ڕاسپێردراون بۆ ئەوەی بڕی کۆگاکانیان ئاشکرا بکەن و نرخەکان کەم بکەنەوە. ئەو کۆمپانیایانە ٦٤٠ تۆن ئەنێنە و ٤٢٠ تۆن هەتاتەیان ڕاگەیاندووە کە هەیانە و ئێستا لە بازاڕدا بە نرخی ڕاستەوخۆ دەفرۆشرێن بە هاوڵاتیان.

هاوڵاتیان لە هەولێر و سلێمانی ئاماژە بە کەمبوونەوەی نرخەکان دەکەن و دەڵێن ئەمە هەستی پێکراوە لە بازاڕەکانی وەک بازاڕی گەورە و بازاڕی کۆن. بەڕێز سەروەر عەبدوڵڵا، کە خێزانێکی پێنج کەسە و لە هەولێر دەژێت، ڕایگەیاند: «ساڵێک لەمەوبەر کیلۆیەک ئەنێنە ٦٥٠٠٠ دینار بوو، ئێستا ٤٥٠٠٠ دینارە. ئەمە جیاوازییەکی زۆرە بۆ خێزانێکی هەژار.»

لە لایەکی تریشەوە، کۆمەڵێک بازرگان داوا دەکەن کە وەزارەتەکە بەردەوام بێت لە چاودێری کردنی نرخەکان و ڕێگە نەدرێت کە جارێکی تر نرخەکان بەرز بکرێنەوە. بەڕێز کامەران ڕایگەیاند کە وەزارەتەکە ئامادەیە هاوکاری لەگەڵ بازرگانەکان بکات بۆ دابینکردنی بڕی پێویست و ڕێگەنەدان بە کڕینی زۆر و هەڵگرتنی بۆ مەبەستی قازانجی زۆر.

هەروەها وەزارەتەکە ئاماژە بە پلانێکی تر دەکات کە تێیدا باس لە دروستکردنی سێ کۆگای نوێ دەکرێت لە ساڵی داهاتوودا، بە مەبەستی کەمکردنەوەی پشت بە هاوردەکردن لە دەرەوەی وڵات. ئەو پلانە پێویستی بە ٤٢ ملیۆن دۆلار هەیە و بەشێکی لە ڕێگای هاوبەشی لەگەڵ کۆمپانیایەکی تورکیدا جێبەجێ دەکرێت.

ئەنجومەنی پارێزگای هەولێر داوا لە وەزارەتی بازرگانی دەکات بڕی ٤٠٠ تۆن هەتاتە بۆ بازاڕی ناوخۆ بنێرێت

هەولێر ـ ئەنجومەنی پارێزگای هەولێر ڕایگەیاند کە داوا لە وەزارەتی بازرگانی دەکات بڕی ٤٠٠ تۆن هەتاتە بۆ بازاڕی ناوخۆ بنێرێت بۆ ئەوەی نرخەکە کەم بکرێتەوە. ئەم بڕیارە لە کۆبوونەوەیەکی ئەمڕۆدا درا کە سەرۆکی ئەنجومەنی پارێزگا بەڕێز سەروەر عەبدوڵڵا سەرۆکایەتی کرد و تێیدا ٢١ ئەندام بەشداریان تێدا کرد.

بڕیارەکە دوای ئەوە هات کە نرخی کیلۆیەک هەتاتە گەیشتە ٧٥٠٠ دینار لە چەند هفتەیەکدا، کە زیاد لە ٤٠ لە سەدی زیادی کردووە بەراورد لەگەڵ مانگی ڕابردوودا. زۆرێک لە خێزانەکان گلەییان لە کەمبوونی بڕی هەتاتە کرد لە بازاڕەکانی وەک بازاڕی گەورە و بازاڕی کۆن.

بەڕێز کامەران عەلی ئەحمەد، کە سەرۆکی لیژنەی ئابووری ئەنجومەنی پارێزگایە، ڕایگەیاند: «داوا لە وەزارەتی بازرگانی دەکەین کە ٤٠٠ تۆن هەتاتە بۆ بازاڕی ناوخۆ بنێرێت بە نرخی ڕاستەوخۆ، بێ ئەوەی بە کۆمپانیا تایبەتەکان بدرێت. ئەمە یارمەتی دەدات نرخەکە بگەڕێتەوە بۆ ئاستێکی گونجاو.» بڕیارەکە ئاماژە بە ئەوەش دەکات کە ئەگەر وەزارەتەکە ئامادەبێت، ئەوا ئەنجومەنی پارێزگا ئامادەیە هاوکاری لەگەڵ بکات لە ڕێگای دابەشکردنی بڕەکە لە سێ شوێنی جیاواز.

لە لایەکی تریشەوە، چەند بازرگانێک ئاماژەیان بە کێشەکانی گواستنەوە کرد و ڕایانگەیاند کە کرێی گواستنەوەی هەر تۆنێک گەیشتە ٤٥ هەزار دینار. بەڕێز سەروەر عەبدوڵڵا وتی ئەنجومەنەکە داوا لە وەزارەتی دارایی دەکات کە ئەو کرێیە کەم بکرێتەوە بۆ ئەوەی بازرگانەکان بە قازانجی گشتی کار بکەن و نرخەکە کەمتر بکەنەوە.

بڕیارەکە لە ٢١ بڕگە پێکهاتووە و تێیدا هاتووە کە ئەگەر وەزارەتی بازرگانی ٤٠٠ تۆن هەتاتە نەنێرێت لە ماوەی ١٥ ڕۆژدا، ئەوا ئەنجومەنی پارێزگا مافی هەیە داوا لە وەزارەتی دارایی بکات کە ڕێگە بدرێت هاوردەکارانی تایبەت بە کەمتر لە ٢٠ لە سەدی باج هاوردە بکەن. ئەمە یەکێکە لە ئامانجە سەرەکییەکانی بڕیارەکە.

٤٢ ئۆتۆمبێلی ئاگرکوژێنەوە لە ئەنجامی کۆبوونەوەیەکی ئەمڕۆدا لە هەولێر دابەش کران

هەولێر ـ ئەنجومەنی پارێزگای هەولێر ئەمڕۆ ٤٢ ئۆتۆمبێلی ئاگرکوژێنەوە و فریاگوزاری جۆراوجۆر لە کۆبوونەوەیەکی فەرمیدا بە فرۆکەخانەی هەولێر دابەش کرد. ئەم بڕیارە لە کۆتایی کۆبوونەوەی ڕۆژی دووەمی ئەنجومەنی پارێزگا هات و تەنها ٢٣ لە ٢٧ ئەندامی ئامادەبوون. بڕیارەکە بە ٢١ دەنگ پەسەند کرا و ٢ دەنگیش دژی بوون.

بەڕێز سەروەر عەبدوڵڵا، سەرۆکی ئەنجومەنی پارێزگا، لە وتارێکی کورتدا ڕایگەیاند: «ئەم ئۆتۆمبێلانە بۆ ئەوە دابەش کران کە خێرا بگەنە شوێنی ڕووداو و کاتی پێویست لە دەست نەچێت. هەر چرکەیەک گرنگە لە کاتی ئاگرکوژێنەوەدا.» وتی ئەم هەنگاوە بە پشتبەستن بە داتای ساڵی ڕابردوو دراوە، کە تێیدا ٣٤٠٥ ڕووداو تۆمار کراون.

ئۆتۆمبێلەکان جۆری جیاوازیان هەیە و بریتین لە ١٠ ئۆتۆمبێلی ٤ x ٤ بۆ شوێنە چیاییەکان، ١٢ ئۆتۆمبێلی ئاسایی و ٨ ئۆتۆمبێلی بچووک بۆ ناوچە تەنگەکان. هەروەها ٤ ئۆتۆمبێلی فریاگوزاری پێشەنگیش دابەش کران کە لە کاتی ڕووداودا یەکەمین کەس دەگەنە شوێنەکە و هاوکاری دەکەن تا ئۆتۆمبێلە گەورەکان دەگەن.

بڕیارەکە لە لایەن ٦ کۆمپانیای جیاوازەوە پێشکێش کرابوو، کە کۆمپانیای «ئاگرکوژێنەوەی باکوور» بە نرخی ٤٢٠ ملیۆن دینار بە باشترین نرخ دانرا. کۆمپانیای «ئەمنی ئاگر» بە ٤٥٠ ملیۆن دینار و «ئۆتۆمبێل و یارمەتی» بە ٤٨٠ ملیۆن دینار پێشکەش کرابوون. هەموو ئەو کۆمپانیایانە پێویستیان بە ڕاهێنان هەیە لە ماوەی ٦ مانگی داهاتوودا.

بەڕێز کامەران عەلی ئەحمەد، کە سەرۆکی لیژنەی ئابووری ئەنجومەنی پارێزگایە، ڕایگەیاند: «ئەگەر ئەم ئۆتۆمبێلانە ساڵێک دوا بکەوێت، دەتوانین ٤٠ لە سەدی کرێی ساڵانە پاشەکەوت بکەین بە هۆی کەمکردنەوەی ڕووداوی گەورە.» وتی ئەم داتایە لە وەزارەتی دارایی وەرگیراوە و تەنها لە ساڵی ٢٠٢٣دا ٤٢ ملیۆن دینار زیان لە ڕووداوەکانی ئاگرکوژێنەوە کەوتووەتەوە.

بڕیارەکە ئاماژە بە ئەوەش دەکات کە ٦ ئۆتۆمبێل لە ٢٠٢٤دا و ٦ ئۆتۆمبێلی تر لە ٢٠٢٥دا دابەش دەکرێن. هەروەها ٤ ئۆتۆمبێلی فریاگوزاری پێشەنگ لە ئەیلوولی ٢٠٢٤دا دابەش دەکرێن و ٤ ئۆتۆمبێلی تریش لە کانوونی یەکەمی ٢٠٢٤دا. ئەمە وا دەکات کە هەموو ئۆتۆمبێلەکان لە ماوەی ٦ مانگدا تەواو بکرێن و بگەنە شوێنی کارکردن.

بڕیارەکە ئاماژە بە ئەوەش دەکات کە ٣ ئۆتۆمبێلی کۆن کە لە ساڵی ٢٠١٤دا کڕدراون، دوای ئەوە دەفرۆشرێن کە تەمەنیان گەیشتە ١٠ ساڵ. پارەی فرۆشتنەکەش دەچێتە ناو بودجەی ساڵی داهاتووی ئاگرکوژێنەوە. ئەمە ڕێگە دەدات کە پارە نەمێنێتەوە و بە خێرایی بگەڕێتەوە بۆ کڕینی ئۆتۆمبێلی نوێ.

(ئەنجومەنی پارێزگا) ٤٢ ئۆتۆمبێلی ئاگرکوژێنەوە